

AMERIKANSKI SLOVENSKE

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAKOD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 192.

CHICAGO, ILL., TOREK, 9. DECEMBRA — TUESDAY, DECEMBER, 9, 1924.

LETNIK XXXIII.

Pismo iz Anglije.

(Rev. L. Kuhar.)
(Konec.)

Situacija, ki leži pred novo konservativno vlado je torej sledeča: podedovala bo od rajne Labor vlade vse probleme, ki jih slednja ni bila v stanju rešiti: — nenormalno brezposelnost, stanovanjsko krizo, zelo teško obdavčenje in mnogo neresenih težav o vnašnji politiki. Nova vlada ima v parlamentu veliko večino za seboj in ljudstvo bo od nje pričakovalo, da se imenovanih problemov loti in jih tudi reši. Po preteku 4—5 let bo konservativna vlada poklicana pred volilce ter morala pokazati na svoje uspehe. V najboljšem slučaju ti vspehi ne morejo biti zadovoljivi, vsaj za gotove dele volilcev. Brezposelnost bo še vedno razsajala, vsaj v gotovih panogah industrije in bo še vedno milijonov stanovanj primanjkovalo, osobito v velikih industrijskih centrih, davki bodo še vedno z isto težo ležali na državljanu. Nobena vlada ni zmožna teh povojnih boleznij v narodnem gospodarstvu odstraniti. Zato bo treba dolgih let in skupnega sodelovanja vseh narodov, ker te bolečine niso izrastki nenormalnih razmer v eni sami državi, ampak posledice razdrapanega svetovnega gospodarstva. Najboljši nameni vlade morajo falirati, ako se v tujih državah razmere v isti meri ne izboljšajo. Akoravno je ta resnica zelo uvidljiva, vendar se nam zdi, da jo angleški volilci ne bo sprejel. Celih 9 mesecev in osobito v dnevih volilne propagande, je konservativen tisek vsiljeval v svoje čitance zmotno misel, da ima pravico pričakovati čudežev. Časopisje je kritiziralo in smešilo Labor ministre, ker niso bili v stanju odpraviti brezposelnosti in sezidati 3 milijone potrebnih hiš, voditelj strank so se pridružili kritičizmom ter javno metali kamenje na Labor stranko, ker v 9 mesecih in kljub temu, da je bila manjšinska vlada, ni mogla privedi predvojnih normalnih časov miru in blagostanja. Tako je konservativna stranka sama naučila volilca verovati v možnost vladnih čudežev in mi ne smemo biti presenečeni, ako pri prihodnjih volitvah v isti veri izreče svojo obsodbo nad svojimi bivšimi učitelji.

Nova vlada ima delazmožen parlament za seboj in dolgo dobo nemotnega delovanja pred seboj. Mi bi radi, da bi oboje vporabila v dobrobit naroda, osobito na polju socialnih reform. Dvoje sredstev ima na razpolago, ovirati napredovanje socialističnega mišljenja v državi. Prvo je, da pokaže z dejanskim interesom, da ji leži stanje delavskega ljudstva ravnotako na srcu, kot možem Labor stranke, in drugo je, da kot stara in v službi imperija osivelata stranka, prav po očetovsko pomaga Labor stranki, da se bo čutila doma na zemlji V. Britanije, da se bo čutila del britanskega naroda, spoštovan tembolj, ker predstavlja delavski del. In v to svrhu želimo in iskreno želimo, da naš se Labor stranki ne odrekuje patriotizma in da se naj hva-

ležno sprejme na znanje, ako slovesno zavrača komunizem in nekrščanstvo. Sumničenje in obrekovanje, ki se je žalibog tako v obilni meri zlorabljalo do sedaj, naj preneha, naj se mladi delavski stranki ne odreka, prostor, ki ga po demokratiških in konstitucionalnih pravilih zahtevajo v V. Britaniji. Bilo bi silno tragično za vse one, ki bi neradi videli, da V. Britanija izgine kot svetovna sila — vojna in kulturna sila — ako bi nekega dne vsled nespametne taktike starejših strank, Labor zmaga v resnici imela značaj zmage brezdomincev in brezbožnikov.

To so nekatere opazke, ki mislimo so vredne, da jih študent angleških razmer pozna in presoja. Pomagale nam bodo zasledovati nadaljni razvoj angleške politike. Morda so nas tudi prepričale, da zadnji politični dogodki v Angliji v prvi vrsti ne pomenijo "poraza socializma," ampak da trenoten uspeh konservativne ideje, ako ne bo pametno vporabljen, lahko, prav lahko, iz poraza napravi dosedaj največjo in najnevarnejšo zmago v socialističnem pohodu v Angliji.

VOLITVE V NEMCIJI.

Nemško ljudstvo je oddalo svoje glasove 8,000 kandidatom. Rezultat volitev še ni objavljen.

Berlin. — V nedeljo dne 7. dec. je bil kljub zimi za nemško ljudstvo vroč dan. 7.525 kandidatov je nestrno čakalo izida volitev. 60.000 glasov je izvolilo enega poslanca.

Čuje se, da bo bodoči državni zbor manjši kot je bil prejšni, ker tudi Nemci so do grla siti politike, za katero so se pred vojno le malo zanimali.

Pričakuje se, da stranka, katera bo zmagala pri sedanjih volitvah, bo najbrže zmagala tudi drugo leto pri predsedniških volitvah, ker nemško ljudstvo se navadno drži stranke, katera ima večino.

Prerokovanje o izidu volitev je težavno, vendar se pa po gotovih znakih lahko sodi sledeči rezultat: Komunisti 30 sedežev; soc. demokrati 130; demokrati 35; centralisti 65; stranka bavarskega ljudstva 20; nemška ljudska stranka 54 in skupine velepartijotov 15.

Deželnozbornske volitve so v kolikor se tiče nemške notranje politike večje važnosti, kakor pa državnozbornske. Prusija na primer zavzema tri petine nemškega ozemlja in prebivalcev, katera je s sodelovanjem Bavarske pred vojno vladala nemško cesarstvo. Pruski kralj je bil v gotovem oziru važnejši faktor, kakor pa nemški cesar. Tudi danes nima nemška vlada izvršilne moči, katera je poverjena ekskluzivno administraciji raznih dežel, od katerih je najvažnejša Prusija. Sedanji notranji minister Severing je republikanec. Na-

RAZNE VESTI.

Tokio. — Japonska se ne strinja z drugo razorožitveno konferenco katero namestila sklicati prezident Coolidge.

London. — Vel. Britanija pozorno zasleduje pogajanja med Ameriko in Francijo glede plačilnih pogojev, da bi ja ne bili ugodnejši kakor so pa oni Vel. Britanije.

Chicago, Ill. — Radi nezdravljive bolezni si je 27-letna Mrs. Mary Gallagher, živeča na 4515 Grenshaw St. pognala kroglo v glavo in bila na mestu mrtva.

Moskva, Rusija. — Sovjetska Rusija bo "mokra." Dovoljeno je proizvajati in prodajati likerje s 30 odst. moči, kar je le 5 odst. manj, kakor pa je bilo predvojno žganje. S to odredbo bo doseženo, da se ljudstvo ne bo posluževalo nezdrave pijače katera se je prodajala tajno.

Beauvoir, Miss. — Pet veteranov nahajajočih se v "Old Soldiers home" je umrlo v teku devetih dni na neki kužni bolezni, katero zdravniki do sedaj še ne poznajo.

Joliet, Ill. — Leo Koretz, kateri je bil obsojen na eno do deset let ječe, ker je oslepil več oseb v Chicago za velike svote in se skrival pod tujim imenom v Kanadi, je v soboto dne 6. t. m. bil pripeljan v jolietško jetnišnico, kjer bo nosil jetniško štev. 9463. Prvo noč je prebil na isti postelji, na kateri je počival tudi prvo noč Nathan Leopold, morilec Robert Franka.

New York. — V soboto dne 6. t. m. je prispela s parnikom Paris v tukajšno pristanišče nadvojvodinja Victoria Feodorovna, soproga nadvojvoda Cyrila, kateri se je sam izvolil pre tremi meseci za ruskega cara. V spremstvu dektivov se je podala v hotel Astorija, kjer bo stanovala. Nadvojvodinja je sestra rumunske kraljice.

La Grange, Ill. — Člani episkopalne cerkve v La Grange, so na svoji seji v en četrt ure nabrali svoto \$94.000, katera se bo porabila za popravilo omenjene cerkve, katero je požar deloma uničil. Cerkev je bila zavarovana za svoto \$86.000, škoda po požaru je pa cenjena na \$250.000.

Chicago, Ill. — Na South Wood cesti je bilo ukradeno velika množina žganja iz skladišča, ki je last ameriške vojaške uprave. Prvotno se je mislilo, da so to storili kakšni profesionalni vlomilci sedaj se je pa dognalo, da so kradli uslužbenci omenjenega skladišča. Osem osumljenec imajo oblasti že pod ključem.

Chicago, Ill. — Trije policisti Gresham policijske postaje se nahajajo v bolnišnici ranjeni od krogel vlomilca. Vlomilec je bil zasačen ko je poskušal na stolu stoječ odpreti okno nekega poslopja na S. Ada cesti in ko je videl, da so mu policisti za petami je odprl ogenj in težko ranil tri od njih. Sodijo pa, da je tudi vlomilec ranjen, kateri

cionalisti si pa žele kontrolo nad Prusijo, ker je le ta nagljena monarhiji, in kotrola nad Prusijo je potrebna za predigro zopetne upostavitve nemške monarhije.

POSLEDICA PIJANIH BANDITOV

Dve osebi sta mrtvi več pa ranjenih, med temi tudi eden banditov.

South Bend. — Dve osebi sta mrtvi in šest ranjenih se nahaja v bolnišnici med temi tudi eden od banditov, ki so napadli goste v DeMink salonu.

Dva mladeniča sta prišla v omenjeni salon in zahtevala pijačo, nakar sta potegnila revolverje in zahtevala naj gostje dvignejo roke kviško. William Rise, star 70 let se je pa posmehoval, ker sta pa bandita mislila resno, eden od njiju ustrelil in zadene starčka ravno v obraz, nato gostje hitro proti vratom in nastala je zmešnjava, nakar se je pričelo splošno streljanje. Neki Rathfon je dobil kroglo v spodnji del telesa in pozneje v bolnišnici izdihnil. Levens natakar je bil ranjen v prsa, njegovo stanje je opasno. Ko se privali na cesto bandita zapazita zunaj neki avto, katera sta se takoj poslužila ko sta lastnika istega težko ranila, njegovega nečaka sta pa prisilila, da je vozil avto proti Chicago. Imela sta pa smolo, avto se pri hitri vožnji polumi, nakar skočita z avtoja in se podasta na farmo Campa, kjer sta poiskovala se polastiti avtoja last farmarja, kar se jima je posrečilo, ko sta streljala na lastnika in ga nevarno ranila, tako da bo najbrže rani podlegel. Ko odvozita iz farme sta jima dva moža hotela preprečiti beg, ker je pa eden plačal s svojim življenjem. Drugi pa vrže enemu od banditov kladivo v glavo, nato pa tudi on pade težko ranjen od krogle bandita. S kladivom ranjeni bandit pade nezavesten z avtoja, njegov tovariš pa dirja naprej proti nekemu gozdu. Med tem časom je bila policija obveščena, kateri so se pridružile tudi civilne osebe in obkolile gozd kamor se je zatekel bandit. Ranjeni bandit se nahaja v kritičnem stanju v bolnišnici.

Stroga cenzura v Italiji.

Rim. — Stroga cenzura onemogoča, podati resnično sliko politične krize v Italiji. Kolikor se je moglo dognati, vlada v Italiji mrznja do fašistvskega režima, kateremu se tla majo. Italijanska cenzura je pa neke posebne vrste institucij. Uradno ne obstoji, je "odpravljena" a vedno se zopet pojavi, samo v drugi obliki.

Pod raznimi pretvezami se zabranjuje razpečevanje nekaterih listov, kakor tudi odposiljanje brzojavov v času politične krize. Navadno se odposiljatelj cenzuriranih brzojavov obvesti šele po preteku 14 dni — ali se jih pa sploh ne obvesti.

Rezultat tega je, da krožijo vesti, da organizira gen. Garibaldi armado v Franciji, z namenom, da napade Italijo.

Madrid, Španija. — Tri osebe so oblasti obsodile na smrt, ki so bile obdolžene uporniškega gibanja v Vera na francosko-španski meji.

Iz Jugoslavije.

PAŠIČ-PRIBIČEVIČ ZOPET NA POVRŠJU. DVOLIČNA VLOGA BELGRAJSKEGA DVORA. NOVE VOLITVE DNE 8. FEBRUARJA 1925.

Poroča Dr. Fr. Tr.

V Jugoslaviji se menjava vlada, kakor filmi v kinematografu. Po treh mesecih zmerne in splošno odobravnje Davidovičeve vlade sta zopet pograbila državno krmilo stara trinoga Pašič-Pribičević, ki sta privzela še slovenskega centralista Žerjava, dasi ni slednji niti član parlamenta.

Vi, dragi rojaki, se gotovo povprašujete, ko berete ali slišite o neprestanem kolebanju in političnih zmešnjavah v starem kraju, kje neki tiči pravi globlji vzrok teh žalostnih pojavov: ali v politični nezrelosti ljudstva ali v strankarski strasti srbskih hegemonistov? Vsa težka odgovornost zadene v prvi vrsti razvpito belgrajsko porodico, ki drži v šahu balkansko predrzno in nesramnostjo nele podložnega ljudstva ampak tudi belgrajski dvor sam. Da bo zopetna vladna sprememba bolj razumljiva, hočem podati kratek pregled najvažnejših političnih dogodkov zadnjih treh mesecev.

Odstopivša Davidovičeva vlada je poslovala od 27. julija do 15. oktobra t. l. Podpirali so jo zastopniki Srbov, Hrvatov in Slovencev. Njena glavna naloga je bila, pripraviti pot do končnega sporazuma, to je, uveljaviti red in zakonitost ter upravljati tekoče posle do časa, ko bodo nove splošne volitve.

Po prvem zasedanju narodne skupščine dne 6. avgusta kjer je dobila nova vlada zaupnico s 55 glasovi večine, so parlament odgodili do začetka oktobra in sicer zato, da bi vlada pripravila razne zakonske predloge za novo zasedanje zbornice. Vladin program je vseboval predvsem zakon v pobijanju korupcije ter invalidski in uradniški zakon.

Že v prvih dneh nove vlade se je vrnil iz inozemstva Radič, ki je vzbujal s svojimi govori skozi tri mesece občjo pozornost. Pred nešteti množicami hrvaških seljakov je kakor pravi demagog, napadal nezdrave državne razmere in si mnogokrat privoščil tudi kralja in njegov dvor. Ti govori in ostri članki v republikanskem glasilu "Slobodni Dom" so res stališče Davidovičeve vlade stabilili in ogrozili, a danes je že skoro slednjeju mrtoku jasno, da bi bila Davidovičeva vlada padla tudi brez Radičevih hudih napadov. Potihem so ljudje govorili: "Saj res je vse, kar Radič pove, samo neumestno je še, ker zlorabljajo nasprotniki njegove izjave za svoje nečedne namene." In to so nasprotniki tudi storili. "Slovenski Narod" in "Jutro" sta venomer trobila, da bo država razpadla. In ker je bilo rovanje proti novi vladi na shodih in po časopisju brezvspešno, so se bivši režimovci zatekli pod kraljevo varstvo: začeli so pritiskati na kralja, da naj vlado razžene, češ, da je protidržavna. Ker pa se imenuje Jugoslavija parlamentarna monarhija, bi zdrav človeški

razum upravičeno sklepal, da bi-take večine, kakor jo je imel Davidovič tudi kralj ne mogel drugače razgnati kakor z vojaško silo. To bi pa pomenilo, da dela kralj tudi v najbistvenejših državnih stvareh, kar hoče. Potek krize je pokazal, da je v Jugoslaviji res tako. Tu ne vlada parlamentarizem — ljudska volja, ampak kraljev, oziroma Pašičev absolutizem — trinoško samodržstvo.

Ker so tvorili Hrvatje v Davidovičevi vladi najmočnejšo stranko, bi morali dobiti v njej tudi primerno število ministrov. Zato naravno, samo po semi umljivo zahtevo so bili vsi odkriti prijatelji sporazuma. Hrvatje so se udali in rekli, da prevzamejo nekaj ministrov in da so tudi pripravljeno kralju priseči. In časopisje je že poročalo, da bo vsak trenutek podpisan ukaz o imenovanju radičevskih ministrov. Toda ukaza ni bilo, v Belgradu so si izmislili intriganti novo krinko: od Hrvatov so zahtevali, da se morajo popolnoma odreči republikanstvu. Tež zahtevi so se Hrvatje uprli in rekli, da so za pošten sporazum, a na milost in nemilost se ne udajo.

In tako je nastopilo zadnje dejanje naše politične žalostne. Dne 8. oktobra je izstopil iz Davidovičeve vlade vojni min. general Hadžič, dolgoletni kraljev zaupnik in svetovalec. Izstopil je po svoji lastni izjavi zato, "ker se ne strinja s tem, da bi vlado podpirali hrvaški republikanci" v resnici pa je napravil ta korak na pritisk Pašiča in dvorne klike. Čez tri dni bi se namreč imelo vršiti prvo redno zasedanje narodne skupščine, na kateri bi imeli biti obsojeni razvpiti korupcionisti Pašič-Pribičevićevega režima. In tega so se zbal in poskusili zadnje sredstvo, ki jim je uspelo — vsaj za trenotek. Pred Pašičem je kapi- (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zvezke s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljateljstvo so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih so

Izračun za pošiljke v dinarjih	
Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 8.05
1,000 — Din	\$ 15.75
2,500 — Din	\$ 39.25
5,000 — Din	\$ 78.00
10,000 — Din	\$ 155.00
100 — Lir	\$ 5.10
200 — Lir	\$ 9.85
500 — Lir	\$ 23.75
1,000 — Lir	\$ 46.25

Pri pošiljstvih nad 10,000 Din. / nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cene denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljateljstvo na kakež po cenah onega dne, ko m sprejmemo denar.

BOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljateljstvo naslovite na—SLOVENSKEGA BANKA ZAKRAJSKEGA & CESARSKA 70-9th AVE, NEW YORK, CITY

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list
Amerikanski Slovenec ustanovljen
leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America.
Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday,
Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —

Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0096.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879.

Čujte katoliški Slovenci v Ameriki.

V bližini mostu Rialto v Benetkah se oddalec blišči na neki hiši napis: "Ecce summum opus papae!" "Glej! največje delo papeževo." S tem je mišljen papež Pij X., ki je umrl šele pred 10 leti, pa bo menda kmalu svetnikom priletel. On je namreč bil, ki se je vozil v svoji gondoli od hiše do hiše, od palače do palače in tako prosil svoje vernike potrebnih prispevkov, da je mogel ustanoviti katoliški časopis "Difeso." In on je bil, ki je dejal: "Nobena žrtev mi ne bo preveč, da le ohranim "Difeso." Če bo treba, rajši bom prodal svoj prstan in naprsni križ in svoj kardinalski klobuk, le da ohranim "Difeso." In isti kardinal je dejal pozneje kot papež: "Zastonj boste zidali cerkve in prirejali misijone in ustanavljali šole in vse mogoče dobre naprave, če ne boste znali orožja dobrega časopisja prav sukati nasproti slabemu časopisju."

Podobno je še nedavno tožil francoski škof Belley v svojem pastirskem listu: "Velike so svote, ki smo jih izdali za napravo, popravo in olepšavo cerkva in kape. Ah! In vendar bi bilo bolje, da bi bili vsaj polovico tega denarja dali za dobro časopisje!"

Isto piše škof Kilian v Limburgi v svojem pastirskem listu l. 1922.: "Katoliškemu ljudstvu mora preiti v meso in kri zavest, da so darovi za tiskovni sklad za dobro časopisje današnje dni Bogu ljubši in interesom Cerkve in duš včasih koristnejši kot pa naprava cerkvenih potrebščin in praznovanje cerkvenih slovesnosti."

In slavni škof Ketteler je že pred 50 leti govoril: "Katoličan, ki ne podpira na vso moč katoliškega časopisja, se ne more imenovati dober otrok katoliške Cerkve."

In avstrijski škof Gfoellner v Lincu je dejal nedavno na nekem zborovanju: "Poleg vere je največja sila na svetu časopisje. Če nam katoličanom prebijejo črto katoliškega časopisja, potem nam bodo sovražniki Cerkve narekovali sramotnejši mir kot je bil oni v St. Germain."

V Ameriki velja v premnogh škofijah kot šesta božja zapoved: Plačaj predpisane cerkvene davščine! jaz pa bi rad proglasil za šesto božjo zapoved ukaz: Naročaj in podpiraj dobro katoliško časopisje."

Tako torej govorijo naši škofje o dobrem časopisju. V istem smislu pa prvi profesor Spirago o slabem časopisju: "Kdor s svojim denarjem plačuje slabo časopisje, ta se vojskuje zoper lastno Cerkev. In vsak tak katoličan naj se sramuje v dno duše; zakaj, kar bi ne storil nobeden jud in noben pogan, to dela tak nezaveden katoličan." In slavni govornik Kolb soglašja z njim, ko trdi: "Slabi časopisi so takorekoč akcijska podjetja, ustanovljena zato, da se iztrebi vera, čednost in domovinska ljubezen; dobro časopisje pa so

akcijska podjetja, da se vera, čednost in domovinska ljubezen utrudi. Vsaka naročnina je takorekoč delež, da vsaka posamezna številka je delnica, s katero se udeležujemo na dobrem ali slabem podjetju. Kolikor več slabih časopisov si kupil, toliko bolj si se udeležil vega hudega, kar je povzročilo slabo časopisje; kolikor bolj podpiraš dobro časopisje, toliko več deležev za dobro stvar imaš v svojih rokah."

Kdor hitro pomaga-dvakrat pomaga.

Te dni razpošiljamo na č. gg. duhovnike, gg. lajke in kat. društva zapisnik in poročilo letne seje Slov. Kat. Tiskovne družbe Edinost. Letna seja je odločila, da se začne izdajati dnevnik, kakor hitro se nabavi nov stroj za tiskanje dnevnika. V zapisniku je pojasnjeno vse. Kar preostaja je, da sedaj z vso resnobo stopimo na delo in vsak po svoji moči pomagamo k uresničenju tega tako važnega načrta, namreč, da dobimo čimprej mogoče lastni katoliški dnevnik, ki bo last slovenskega katoliškega naroda v Ameriki.

Vsako odlašanje, bo samo podaljšalo naše čakanje na katoliški dnevnik. Čas je prišel, da se to vprašanje enkrat za vselej reši in reši tako, da bo zadovoljivo za vsako naselbino in za ves naš slovenski narod v Ameriki. Zato pa na delo!

Kdor ima pa še kake predsodke in pomisleke, ga prosimo, da pride na dan z njimi, zakaj napočil je čas, da katoliški Slovenci enkrat za vselej rešimo to vprašanje in obenem pokažemo, da nam je vera našega slovenskega naroda pri srcu, da smo za njo pripravljeni žrtvovati, delati in živeti. Zato na delo — ker resnobni so dnevi!

Joliet, Ill.

Sedemnajst - letni Marko Kozjan z 2218 North Center Str. je bil predzadnjo soboto ustreljen od pomožnega šerifa L. Lager Jr. Cela afera se pojasnjuje, da je Marko Kozjan ustavil nekje na Campbell street Lagerja, ki se je peljal z Miss Marie Kiep v zaprtem avtomobilu. Zaveščal je Lagerju roke kvišku in pritem hotel odpreti vrata avtomobila. Ker se vrata nekoli-ko/nerada odpro je obrnil pozornost na odpiranje vrat. To je trenutno izrazil pomožni šerif Lager, segel z levo roko po samokres in pognal kroglja je zadela napadalca na glavi in zdrobljeno steklo ga je precej obrezalo. Vendar Kozjan je pobegnil Lager je še pakrat ustrelil za bežečim Kozjanom, kateri je tudi streljal nazaj. Kozjan je utekel.

Policija je nato začela z zasledovanjem. V nedeljo jutro so hitro telefonični vprašali vse zdravnike, ako je kateri izmed njih zdravil kakega človeka, ki bi bil ranjen v rami ali na glavi. Dr. Ivec slovenski zdravnik je povedal policiji, da je bil klican na naslov 2218 — N. Center St., kjer je obvezal in dal zdravniško pomoč mlademu fantu, ki je bil ustreljen. Dr. Ivec je izpovedal, da mu je mladi Kozjan izpovedal, da je bil ustavljen in napaden blizu železniške proge E. J. & E. Policija je takoj šla na navedeni naslov, ki pa mladega Kozjana ni dobila doma. Pač pa je Kozjan prišel že medtem v roke pomožnemu šerifu Jenkotu, ki ga je aretiral in zaprl v okrajno jetnišnico. Odtam je bil izročen mestni policiji. Lager je takoj spoznal v Kozjanu svojega napadalca, ki ga je napadel v soboto večer. Na zdravniški nasvet je bil začasno odveden v bolnišnico sv. Jožefa, kjer ga bodo zdravili ha zadobljenih ranah od stekla in krogel. V bolnišnici je pod nadzorstvom policije, ki ga bo privedla nazaj pred sodišče, kakor hitro okreva.

Poročevalec. Cleveland, O.

Teče že šesti teden, kar se nahajam tukaj med Vami dragi rojaki. Izgleda, kakor bi Vas sploh ne mislil več zapustiti, kar v resnici še tudi ne nameravam. Priznati moram, da še v nobeni naselbini nisem našel tako gostoljubnih, prijaznih in požrtvovalnih ljudi, kakor ravno v Clevelandu. Sicer lepo število novih naročnikov, ki sem jih dobil, še vedno ne odgovarja za tako naselbino, kakor je Cleveland. Mnogo je pač gotovo krivo to, da se ravno zadnje tedne

slabo dela, poleg tega se je pa še letos prav rano oglasila starka zima, ki tudi zahteva svoje.

Gre pač bolj počasi, morda bo pa ravno radi tega končni rezultat boljši.

Več rojakov, ki so sedaj v vojnem stanju s finančnim ministrstvom, mi je naročilo, da naj jih še obiščem. Torej še je upanja!

Sorojaki, katoličanje, ki se še kljub vsem našim opominom in prošnjam niste odzvali ter nič storili za razširjenje tako prepotrebne lista, podvizajte se sedaj. Z geslom v vsako katoliško hišo katoliški časopis "Amerikanski Slovenec in Edinost." Ravno sedaj v mesecu decembru je najugodnejša prilika.

Marsikdo ugiba, kaj naj bo za božični dar prijatelju, ali prijateljici, kaj ga naj bolj iznenadi ob Novem letu, kakor ravno, ako mu naročite list "A. S. in Ed." ali pa "Ave-Maria", da ga bo začel prejemati z Novim letom list in to plačanega za eno leto ali pol leta naprej. To je najbolj prikladen dar. Rojaki poslušajte se ga!

Za mladino pa angleški list "St. Francis." Naročite si ga!

Prihodnje dni bom obiskal rojake s krasnimi stenskim koledarji, zakaj se Vam najtopljeje priporočam.

Frank Kurnik pot. zastop.

New York, N. Y.

Cenjeno uredništvo: — Dovolite, da se zopet od nas enkrat sliši v slovensko javnost v Ameriki. Na društvenih poljih smo vedno prezaposljeni, ker vedno imamo kaj na programu sedaj za to društvo, sedaj za ono.

Društvene prireditve se vrše povečini v naši lastni cerkveni dvorani, ki je naša last in vsi zavedni newyorški Slovenci smo ponosni na to. Dvorana in cerkev nam služi kot pravo narodno ognjišče, okrog katerega se zbiramo in navdušujemo za boljši prospeh naše naselbine.

Ta naš napredek pa ima neprestano tudi zaklete sovražnike. Nergujejo in delajo zgraho, kjerkoli morejo. Saksarjevci, kateri so že toliko sramotili našo cerkev in dvorano v svojem listu, kar vedno besne naprej, kakor podivjane zveri in napadajo vse križem, karkoli ne trobi v njih brezverski Saksarjev rog. Nastopajo na zelo hinavski način. Naše moše hujskajo po svojih pristaših in jim natvezujejo na ušesa vse mogoče laži, samo, da bi omajali v njih zaupanje do svojih voditeljev duhovnikov in lajkov. Da je pa to sama laž, ki jo širita predvsem dva moža, ki gojita brezmejno škodoželjnost, do naše slovenske cerkve in dvorane. To sta razupita Zgaga in pa znani boss Benediće, ali vrhovni in odločujoči gospod brezverske tiskarne.

Slovenska javnost ni skoro celo leto nič drugega čitala v umazani koloni Petra Zgaga, kakor o naši dvorani, o pretepih, škandalih in bogve kaj še vse. Da je bilo vse skupaj laž-

tom gl. predsednikom Mr. Grdinatom sva se mudila en teden v Minnesoti, pa bi se ene srajce ne bila zamazala, če ne bi bila slučajno na Mr. Skubčevi farmi v Aurori detelje kosila, ki je bila tako velika, da so se samo naše glave videle z nje. Najprvo sem mislil, da je to nove vrste korusa, ki jo imajo v Minnesoti, pa ko sem prišel zraven sem videl, da je detelja. Da je Mr. Skubicu tako velika detelja zrastle ni mogoče, drugače, kakor, da je podkupil ta "spodnjega," da mu je je gor rinil. Če bi jo ne bili začeli še pravočasno podirati, bi morda tako visoko zrastle, da bi se z nje še Mr. Skubic ne videl, dasi je on precej "peršona", da mora krojiti lojtro rabiti, kadar mu oble-

ki cementirani cesti, ki se vije preko krasnih gozdnih pokrajin, posejanih z lepimi duhtečimi cveticami itd. Zatopljen v divno naravno krasoto Minnesotskih poljan in gozdov sem se znašel kmalu pred mestom Evelethom. Mesto stoji nekoliko na hribečku, tako da je razgled daleč na okoli. Kraj je jako prijazen. Posebno čist je zrak. Če bi imeli tako čist zrak v Chicagi, ali pa tamkaj v Smoky-Pittsburghu bi s kolenjem zahvalili Boga. To trdim zato, ker mi Mr. Shukle na Evelethu povedal, da zaradi čistega zraka se na Evelethu mnogo manj srajc za- maže, kakor pa v zakajenem Jolietu, ali Chicagi. Jaz mu to rad verjamem, ker sem se na lastne oči prepričal. Z bra-

MINNESOTA.

To poletje je priredila slovenska Minnesota veličasten slovenski katoliški shod, ki je bil prvi te vrste v zgodovini minnesotskih Slovencev. Na poziv vrliga in navdušenega predsednika K. S. K. Jednote Mr. Anton Grdinata iz Clevelanda, O. se je slovenski živeli v Minnesoti velikuodušno odzval na čelu s svojo za narod navdušeno duhovščino. V tem letu smo namreč slavili tridesetletnico naše matere K. S. K. J., kateri je deloma, kakor to trdijo minnesotski pionirji tekla zibelka tudi v Minnesoti, v kolikor se to tiče lokalnih društev po njih starosti. Na ta poziv se je zlasti

navdušeno odzval evelethski preč. g. župnik Anton Leskovec. Prvi je dvignil svoj glas za tak shod in začel navduševati svoje rojake, da se je začelo z jako obširnimi pripravami za to stvar. Father Leskovec pa ni hotel shoda samo za domačo naselbino, ampak katoliški slovenski shod za vsa severno Minnesoto. Mesto Eveleth je nekako ravno središče železnega krokožja in je kot nalašč za kako večjo tako prireditev, ker je na tak način dano vsem slovenskim naselbinam, da sodelujejo in se udeležijo.

vzoča je bila cela slovenska Minnesota. Sam duluthski škof je prihitel na shod in tamkaj navdušeno nagovoril minnesotske Slovence. Tako laskave pohvale niso doslej želi ameriški Slovenci se nikjer kot so jo ravno na prvem slovenskem katoliškem shodu na Evelethu, in to od svojega nadpastirja duluthskega škofa. Shod je pa tudi drugače dosegel svoj najsijajnejši vspeh.

Ob tej priliki sem prvi-krat videl severno Minnesoto. Rečem pa, da je na mene naredila najboljše utise, take, da ko bi ne imel tako tehtne zadržke, kakor sem jih imel, bi ostal kje sredi nje, ker v poletnem času je dijna, da morda noben drug kraj ne tako v Ameriki.

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENSKI KOLEDAR.

3. adv. — Jan. Krst pričuje o Jezusu. Jan. 1.
14. Nedelja — Andrej Bobola.
15. Ponedeljek — Florentin, op. Maksim, sp.
16. Torek — Evzebij, škof in muč.
17. Sreda — Kvaterna. Lazar, škof.
18. Četrtek — Marijino Pričak.
19. Petek — Kvaterna. Nemezi, muč.
20. Sobota — Kvaterna. Teofil.

PAMET IN VERA.

9. JEZUSOVE DOBROTE. (Dalje.)

Posebno čudovita je izprememba glede na čistost. Prej najpodlejša nesramnost, sedaj najčistejša življenje. Prej niso mogli najti niti 6 vestalk v celem cesarstvu, sedaj pa je na malem cerkvenem polju vzrastlo na tisoče devic. Tertulijan pravi: "Vi nam oponašate prejšnje življenje. Ali ne poznate, da s tem dajate čast veri, ki nas je predrugačila? Ko ste zadnjič kristjanko osramotili, mesto da bi jo vrgli med leve, ste sami priznali, da je zanjo hujša kazen, ako izgubi čistost, ko pa vse miuke, še celo smrt." (Apol. č. III.) Pri prvih kristjanih je vse razodevalo čistost. Pajčolan je zakrival obličje (devičino) in to tudi v cerkvi. Na glavi nisi našel niti najmanjšega krasu, ali ničurnosti, vsaj v prvih časih ne. Sploh so se le malo pokazale na ulicah. Med kristjani ni bilo slišati tudi izpodtakljive besedice. Ni čuda, da so jih pogani občudovali, in ravno vsled tega sprejemali nauk Jezusov.

Prej je vse drviljo za bogastvom, sedaj pa se kristjanje z veseljem oklepajo revščine. Kar imajo, vse prodajo, sebi prihranijo le najpotrebnejše. Med njimi je bilo vse skupno, zlasti delež ubožcev, vdov in sirot. Kako lepo proslavlja uboštvo Tertulijan: "Vi nas grajate," kliče poganom, "da smo revni, a revščina prej zasluži čast kot zaničevanje. Kako morete revnega imenovati onega, ki ničesar ne potrebuje, ki ne poželj tuje lastnine. Kolikor

manj prtljage ima popotnik, toliko lažje potuje. Zato je na potu življenja kristjan (seveda pravi) najsrečnejši človek. Revščina mu deli mir in ne čuti teže bogastva. Naše edine želje so nedolžnost in zatajevanje, ker raje smo krepotni, ko pa zapravljivi." Koliko izprememba! Ali jo je mar povzročil kak človek? Koliko so pa dosegli modrijski, tako bistroumni, sedaj tako proslavljeni možje? "Noben modrijan ni mogel vplivati na svoje vrstnike," pravi Volter, "Jezus pa je vplival na ves človeški rod." O, za koliko ima svet zahvaliti Jezusa, za koliko žena, za koliko otroci, za koliko sužnji in reveži. Otrok je sedaj postal dragocen dar božji, za katerega bodo morali stariši dajati odgovor Bogu. Zato je mesto prejšnje krutosti nastopila skrb in ljubezen do otrok. "Mi ne stopimo v zakon," piše sv. Justin, "če pa stopimo, potem pa le zaradi tega, da se posvetimo vzgoji otrok; mi živimo le zanje, da jih poučimo v svetem nauku." Kako lepo piše sv. Hijeronim krščanski materi: "Kakor hitro se bo spomin tvoje hčere zamogel vaditi, uči jo psalme; evangelij, pisma apostolov naj bodo zaklad njenega srca; vsak dan naj ti nekaj iz sv. pisma na pamet pove, to naj ti bo šopek cvetic, katerega naj ti vsako jutro prinese; to naj bo njen prvi kinč in njen najlepši kras; to njene navadne igre, s katerimi naj se peča zvečer, preden gre spat in zjutraj preden vstane. Obvračaj jo vseh knjig, ki v krščanstvo vpeljujejo poganške šege. Kaka zveza more biti med podlimi pesmimi poganstva in čistimi glasovi prerokov? Kako se moreta družiti Horac in David, Virgil in evangelisti? Ni dovoljeno obenem piti iz kelija Kristusovega in vragovega." (In dantes!)

Preobširno bi bilo, da bi tu opisoval prekrasno vzgojo otrok v prvih časih krščanstva, ki je nadomestila prejšnjo krutost. — Cesar vsega nam ne kaže ta-le dogodek: Modest, rimski prefekt, je videl ženo, ki z otrokom hiteti mimo vojaških čet, ki so šle morit kristjane, zbrane pri službi božji. "Kam tako hitro?" jo vpraša. "Grem h kristjanom." "Ali ne veš, da grem jaz tje, da jih pomorim?" "Vem, a

ravno zaradi tega hitim, da ne zamudim priložnosti in tudi svojemu otroku dam priložnost, umreti za Jezusa." Ali se bomo čudili, da so se tudi otroci vneli v ljubezni do starišev, da so mnogi celo svoje mladje življenje darovali za svoje nesrečne poganške stariše, ako jih vse prošnje niso mogle izpreobrniti?

Žena je postala možu ljubezniva pomočnica, celo sestra v čisti ljubezni. Svojemu možu je bila pokorna, v vsem ponižna, krotka, zlasti, ako je bil mož še pogan. Vsi so bili enega srca in ene duše. Skupaj so trpeli, skupaj šli na morišče, skupaj umirali. Za kristjane ni bilo hujšega udarca, kot če je kdo izmed njih odpadel od Jezusa. Bridke solze so prelivali; prosili so onega, katerega tudi sedaj niso jenjali ljubiti, in molili toliko časa, da so ga zopet privedli nazaj na pravo pot. Ni čuda, ako je rekel Tertulijan poganom: "Ako o nas govorite, vpijete: 'Glejte, kako se ljubijo!' Temu se čudite, ker ste v tem toliko za nami. Glejte, kako so pripravljani eden za drugega umreti, vi pa ste pripravljani, eden drugega vdušiti. Svoje podložne imenujete otroke, enake svoje brate, predstojnike pa svoje očete."

Nihče ne dobi Noblove nagrade.

Kristianija, Norveško. — Odbor Noblove nagrade na Norveškem, izjavlja, da ne bo nihče letošnje leto deležen te nagrade. Toraj ni ga na svetu, ki bi storil kaj v prid miru. Ako bi iskali nasprotno kandidate, bi bila svota naložena po Noblu že davno izčrpana.

Razglas.

Slovenska Katoliška Tiskovna družba Edinost, ki izdaja katoliški list "Amerikanski Slovenec in Edinost," je na svojem letnem zborovanju določila, da se delnice gori imenovane tiskovne družbe razproda katoliškim Slovincem po Ameriki. Monopol delnic se bo razširil tako, da bo vsaka slovenska naselbina lastovala nekaj delnic, kar pomeni, da bo Slov. Kat. Tiskovna družba Edinost kot podjetje in z njim katoliški list "A. S. in Ed." last celokupnega slovenskega kat. naroda.

Delnice se lahko kupijo na dva načina. Vsaka delnica stane \$25.00. Ta svota se lahko plača na enkrat, ali pa na plačilne obroke, t. j. \$5.00 na nakup in po \$5.00 na mesec. Po petih mesecih je delnica plačana in, ko se prejme zadnje plačilo, se izda delnico, onemu, ki jo je plačal.

Delnice se prodajajo samo praktičnim katoličanom, tako zahteva ustava tiskovne družbe Edinost.

Kdor želi, kakih še podrobnejših pojasnil naj piše na upravo podjetja, ki mu bo radevolje postreglo v vseh ozirih.

Te delnice se prodaja iz vzroka, da se dobi skupaj potreben kapital za nabavo večjega tiskarskega stroja, ki bo tiskal dnevnik in večji list.

SLOVENSKA KATOLIŠKA TISKOVA DRUŽ. EDINOST
1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

VAŠI PRIHRANKI

loženi pri nas, so vedno varni. Vi živite lahko v katerikoli izmed naših držav, in vendar ste lahko vložnik na naši banki, prav kakor bi živeli v našem mestu. Pišite nam za pojasnila in dobili boste odgovor z obratno pošto v svojem jeziku. Mi plačujemo po 3 od sto obresti na prihranke, in jih pristojejo h glavnici dvakrat na leto ne glede na to ali vi predložite svojo vložno knjigo, ali ne.

Naš kapital in rezervni sklad v vsoti več kot \$740.000 je znak varnosti za vaš denar. Naš zavod uživa najboljši ugled od strani občinstva, kateremu ima naloženo nuditi najuljudnejšo postrežbo, in od katerega prejema najirazitejšo naklonjenost.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO AND CLINTON STS. — JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir
Joseph Dunda, pomož. kasir.

KOMUNIZEM RAZPADA.

Francoski ministrski predsednik Herriot, je pustil zapreti 300 komunistov. Vsakdo, ki misli s zdravim pametjo se boji "rdečih nebes. Rumunska vlada bo deportirala 100.000 nezaželjenih državljanov."

Pariz. — Francoski vladi je vspelo zatreti komunistično zalego, ako že ne s korenino, pa vsaj v toliko, da se ni za bati kake resne nevarnosti.

Kakor po vseh državah sveta, tako so tudi v Franciji agitirali komunisti, oziroma skupina komunističnih agentov na revolucijo. Vspelo jim seveda ni, ker so njih voditelji tako kratkovidni, da ne vidi, da ljudstvo nemara za brezverski komunizem, da se mu gnjus; v svoji kratkovidnosti pošljejo par sto agentov v eno ali drugo državo in mislijo, da bo takoj vse drlo za njimi in jih častilo kot odrešitnike. Ne, ne — tega ne bodo dočakali! Med tem, ko se bo komunizem razblinil v nič — kakor tudi Herriotovo preganjanje katoličanov v Franciji je le začasno, vstalo bo zopet krščanstvo, o temu smo več, kakor prepričani, in čimvečkrat pade, tem močnejše vstane.

V soboto dne 6. t. m. je nortranji minister Chautemps, ki je vrhovni poglavar francoske policije odredil pohod nad komuniste in aretirali so jih na debelo.

Seveda komunisti ne pripoznajo poraza. To pa radi tega, da bi se njih tovariši po drugih mestih preveč ne prestrašili in nupustili na delovanju razširjenja komunizma.

Oficielno komunistično glasilo je izdalo takoj apel na tovariše, naj bodo pripravljani za vse slučaje.

Vlada je zajela in vtaknila v ječo nad 300 komunistov vseh narodnosti. Sedemdeset od teh je inozemcev, kateri bodo izgnani iz države.

Komunistična propaganda je zavzela že tako vladi nevarno stališče, da je bilo že skrajni čas, da se je vlada lotila s preganjanjem komunizma, dokler ne bo to golazen popolnoma zatrla.

Na pohodu policije na komunistični glavni stan v Bobigny, je policija zaplenila neke dokumente, v katerih je bilo navedeno, da so komunisti se pripravljali na oboroženi napad na Pariz.

Leonid Krasin, sovjetski poslanik je rekel Herriotu, da nima sovjetsko poslaništvo nič skupnega s revolucionarno agitacijo.

Smrtna obsodba za morilca. Beauford, Iowa. — Carl Hough, kateri je umoril svojo ljubico 18-letno Lillian Mc Kenney, je bil spoznan krivim umora prve vrste in bo plačal zločin s smrtjo.

ŠIRITE A. S. in EDINOST

OD CVETOČE MLADOSTI DO ZLATE ZARJE.

Željno pričakovani Trinerjev stenski koledar je sedaj gotov za razpečevanje. Izdaja za leto 1925. ima dve posebnosti. Dve krasni sliki — krasna mlada mati s smehljajočim se otročičem v naročju stoji nekega krasnega pomladanskega jutra v vrtu polnem cvetja in star vesel par v vrtu česmina ob zatonu nepokvarjenega dne — vas spominjati, da je Trinerjevo zdravilno grenko vino zdravilo za vse sezone življenja, ker vas vodi varno skoz vse nevarnosti bolezni od vaših mladih let do pozne starosti. Koledar je potreben za vsak dom, ker vsak dan se rabi in človek gleda z nekako radostjo na tak krasen stenski koledar kot je Trinerjev za leto 1925. Pošljite 10c. za pokritje pošiljatvenih stroškov na: Joseph Triner Company, 1333—45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

DRUŽINSKA PRATIKA

je dospela iz starega kraja za leto 1925. To leto so jo izdali v jubilejni izdaji in je lepša kot kedaj prej. S poštnino stane 25c. Naročite jo takoj, predno poide zaloga. Naroča se od Knjigarne Edinost.

10. Nasvet za Božično darilo

LJUBEZEN IN SOVRAŠTVO.

Najnovejša knjiga o svetovni vojni, prekaša vse do sedanje po velikosti in vsebini. Kogar zanimajo povesti in vojni dogodki, mu bo ta knjiga naredila izvanredno veselje. Knjiga je fino vezana in obsega 500 strani. Cena \$2.50.

NAROČILO POŠLJITE na:

TVRDKA EDINOST,
1849 W. 22nd St.,
CHICAGO, ILL.

Šur Majk!

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIMO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI! TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kakor tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglasa. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A. S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditev spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVA DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjava prežalostno vest, da je ljubi Bog poklical k sebi med svoje krilince najino edino nad vse ljubljeno hčerko

Frances Riffel

dne 28. novembra ob pol šestih uri zjutraj po enodnevnih boleznih v nežni mladosti v starosti 2. let.

Dolžnost naju veže, da se zahvaljujemo vsem, ki so na eni ali drugi način nama stali na strani za časa britke ure. V prvi vrsti se zahvaljujemo Mrs. Bara Kapele, ki je na zadnji uro nosila na rokah najino hčerko, in celi njeni družini, ki je celo noč čula ob njeni bolniški postelji in ko je bila na mrtvaškem odru. Dalje se zahvaljujemo sestri Dori Golz, ki je prišla iz So. Chicago, Ill. in prinesla krasni venec. Mojemu bratu in soprogi, Mrs. Andro ter Rezi Oblak za krasni venec in da so jo spremlili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi staremu očetu Josip Riffelnu za tolažbo in spremljevanje na zadnji poti. Hvala družini Marrn za venec in Mr. Marrnu ko je bil celo noč pri nji in nas tolažil. Hvala tudi Mr. Nemanichu za celo oskrbo pogreba in za trud, da je preskrbel, da je tako hitro prišla moja sestra. Hvala in čast g. župniku J. Plevniku za obrede in sproststvo na pokopališču.

Srčna hvala vsem sosedom, prijateljem in znancom ko so jo v tako obilnem številu prišli pokropiti in spremit na zadnji poti.

Ti pa neopozabna hčerka, spavaj sladko in veseli se v nebesih z angelci in prosi za naju Boga, da se čkkrat snidemo vsi s Teboj.

Zalujoči ostali:

Frank in Cilija Riffel, stariši; Dora Golz teta; Andro Oblak stric.

Joliet, Ill., dne 4. decembra 1924.

HAGARIN SIN

ROMAN. PAUL KELLER. — F. O.

Lora zmaje spogledljivo z glavo:
 "Hillnerjevo Lizo, ima deset tisoč tolarjev."
 Bertold se silno strese:
 "Ne, te ne, ima preveč zavihan gobček."
 "Potem mogoče Mitgudo. Ta ima celo petnajst tisoč."
 "Patnajst tisoč ima in šestnajst let je starejša od mene. Nočem je," odvrne Bertold.
 "No, potem boš vzel pa Fischerjevo Selmo. Ima sicer samo šest tisoč, je pa lepa in mlada."
 "Fischerpeve Selme tudi ne maram. Ima že drugega in to mi ne ugaja. Čakaj, povedal ti bom, ohraniti moraš pa to samo zase."
 Sklonil se je z usti deklici tik na uho.
 "Pri tebi se bom ženil!"
 "Kaj, Bertold, ko imam samo dva tisoč tolarjev? Kaj poreče tvoja mati?"
 "Ko se vrnem od vojakov, potem — potem ne bom več gačil blazin in se bom ženil, kjer se bom hotel. Kdo mi bo zapovedal? Tebe vzamem, Lora, le poslušaj!"
 Ker se je zasljal v tem trenutku zunaj ostri, zapovedujoči glas gospe Hartmannove, vrže Bertold zopet blazino skozi okno in se požene hitro za njo.
 Lora vzdihne. Bertold je bil močan, lepo rasel mladenič, samo neumen. Njegova mati pa tudi ne bi pustila, da bi se z njo poročil. Hotela je dobiti mnogo denarja.
 Tako je deklica zopet zasanjala, zrla v okno in ogledovala svoje rumene lase. Tedaj so zopet hiteli pred njenimi dušnimi očmi vsi, ki so bili v njo zaljubljeni, samo otročnika s petimi otroki ni bilo vmes.
 "Rečem vam, Hartmann, samo jeza!" Z gostilničarjem se je vrnil neki človek, dr. Friedlieb, posestnik, praktičen zdravnik, poglavar in vaški "boljševik. Štel je blizu štirideset let, odkritega obraza, dobrosrčnih, pod obrvi malo skritih oči. Že zunanost je kazala vso mnogovrstnost njegovega poklica: blede čelo, a močen rdeč obraz, zlati naočniki in palica s srebrno kljuko, dolgi čevlji in debela kmetska kapica na glavi. Nejevoljen je vrgel kapo na stol.
 "Samo jeza, samo budalost!"
 "Gospod doktor, vedno se takoj preveč jezite," pravi Hartmann.
 "Kako se ne bi jezil! Malomaren naj bom, zaspan, jokav? Kaj?! Vse moje doktorstvo mi ne prinaša počenega groša! Ker mi ni zato, kot mnogim mojih tovarišem, da so ljudje bolni, ampak da ostanejo zdravi. Prokleta! Zakaj

sem pa ustanovil zdravstveno društvo? Zakaj pa imam tukaj vsako soboto poljudno znanstveno predavanje? Čemu razširjam koristne knjige? Da ima taka stara babura, kot je Scherwenkovka, pri 16 stopinjah Celzija zaprto okno? Da sedi v okuženem zraku? Spoditi bi morali tako staro škaflo iz zdravstvenega društva. "Ježeš, ježeš, gospod dohtar, saj me vendar tako trga po zobeh!" "Ne bahajte se, ki se bojite luči, sem odgovoril, 'saj nimate nobenega zoba več.' 'Nimam ne, gospod dohtar 'toda korenine imam — korenine!' — Vidite, Hartmann- Ker ima stara baba korenine, ne odpira oken, ne pušča zraka v sobo!"
 Hartmann odide k predelu.
 "Želite mogoče kuminovca, gospod doktor?"
 "Ne, — likerja! Prav slabo mi je pri želodcu od tega Scherwenkinega zraka. Povejte mi, Hartmann, kako je pa zdaj z zidarjem Winklerjem?"
 "Ne sprašujte rajši, gospod doktor!"
 "Moram vprašati. Ali še tako pije? Upam, Hartmann, da ste kemikalije, ki sem vam jih dal, vedno vestno devali v steklenico, iz katere natakate Winklerju. Rešiti ga hočemo, ne da bi on za to vedel. Prignusiti mu moramo to čarbo."
 Hartman pride iz predela.
 "Prosim, to je liker! Gospod doktor, z Winklerjem, to je strašno. Vaše zdravilo, ki mu naj prignusi pijačo, sem vedno deval v petlitsko steklenico in mu iz nje natakal. Nekoč sem se zmotil, da sem vzel steklenico čistega žganja iz žita in mu ga prodal liter."
 "Prokleta vendar, to mu bo zopet škodilo."
 "Ne, čisto žganje mi je nazaj prinesel in rekel, da hoče imeti svoje žganje, ki mu bolje diši."
 Dr. Friedlieb je izpraznil jezno kozarček likerja.
 "Se en kozarček, Hartmann, še enega, — to je — to je — živina! Ti — ti bi žrli celo petrolej! Hartmann, obupal sem! Pri najboljši volji se ne more nič začeti."
 Hartmann je mignil z rameni.
 "Res, zidar Winkler je nehalen. Vaša sestra, gospodična Ivanka, je zdaj zopet njegovim peterim otrokom spletla zimske nogavice."
 Zelo razburjeni dr. Friedlieb je kar poskočil.
 "Moja sestra, to je — to je — o Hartmann, če ne bi bila moja sestra, bi rekel, da je gos, velika patentirana, pitana gos za razstavo! Nogavice plete! Za otroke zidarja Winklerja! Seveda, da bo rešen lopov vse skrbi za družino, da bo imel zadnji vinar za Vašo strupeno čorbo. Moj Bog, ta Ivanka! Zenske so vse brez razuma, Ivanka pa — naj bo, nočem zmerjati, ker je moja sestra. Razum, pamet — niti sledu! Mačko ljubljeno hraniti, "Krščansko devico" brati in za Winklerjeve otroke nogavice plesti, to je zanjo, to je vse njeno človečanstvo."

"Dobre namene ima, gospod doktor, ko daje v bogajime."
 "Dobro? V bogajime, to je neumnost, moj dragi, to bi že lahko uvideli, največja beračija! Kaj je pa pomagano kake družini s tem, da dobi nove nogavice? Ali ne ostane tudi z novimi nogavicami v uboštvu? Ne, moj ljubi, v bogajime, to je prazen izgovor, s tem si skušamo pomiriti vest, varamo sami sebe. Zdrave življenske pogoje dati, ustvariti razmere, da ne potrebuje nihče v bogajime, to je pravo! Na primer v našem slučaju tega človeka odvaditi pijančevanja."
 "Prav to je pa težava."

(Nadaljevanje s 1. strani.)

tuliral celo kralj sam. Ta je pozval dne 15. oktobra Davidovičevu vlado, da naj odstopi, dasi je prej ponovno zatrjeval, da ima popolno zaupanje vanjo. Takoj so po celi državi zašumeli glasovi, da naj bi vlada kljub kraljevemu pozivu ne odstopila, ampak naj bi prej vprašala za svet parlament, kjer je razpolagala z veliko večino. Vendar pa vlada tega ni storila in sicer iz dveh razlogov: prvič, da varuje kraljevo dostojanstvo in drugič, da prepreči nameravani puč. Žalostna resnica je namreč, da se je že dalje časa skrivaj delilo orožje med Pašič-Pribičevičeve pristaje v Srbiji, na Hrvaškem in v Sloveniji. Glede zadnje pokrajine je rekel minister notranjih zadev, g. Petrovič, javno, da je Orjuna oborožena.
 Vladna kriza, ki se je nato le še poostila, je trajala do 5. novembra. Poskusi za sestavo takozvane koncentracijske ali tudi koalicijske vlade, ki naj bi na široki podlagi rešila pereče vprašanje sporazuma, so bili samo pesek v oči javnosti. Danes je gotovo, da sta imela Pašič-Pribičevič že meseca julija volilno vlado v žepu.
 Žalostno in za belgrajske razmere kaj značilno je dejstvo, da je igral v vsej tej dolgi in mučni krizi dvor dvojni vlogi. Kralj je ponovno zatrjeval, da ima v Davidovičevu vlado popolno zaupanje in da mu je sporazum vseh treh podložnih narodov

res pri srcu. Napram francoskemu publicistu, grofu Beauguen-u, ki se je mudil v Beogradu ravno pred nastopom vladne krize, je kralj izjavil, da mu je Pašič neznošen. In vendar je sam pomagal Pašiču in Pribičeviču do novih volitev. Komur so znane ozke zveze med dvorom in režimovci, se temu ne bo čudil.
 Nove volitve bodo dne 8. februarja 1925., vršile se bodo v znamenju boja za centralizem ali federalizem, za vojno in mir, za belgrajsko poročico ali kmetsko-delavsko ljudstvo. Tako bodo volilne kroglice odločile našo bodočnost. Ali bomo tedaj zavedni in odločni, ali pa nezavedni in kimovci. Upajmo, da bo znalo ljudstvo po mnogih skušnjah bridkega razočaranja prav razsoditi.

ŠIRITE A. S. in EDINOST

JOLIETČANI POZOR!
 Naznanjam rojakom in ranom fare sv. Jožefa, da imamo veliko zalogo knjig iz Knjigarne Edinost iz Chicago. Mašne knjige v slovenskem in angleškem jeziku in vsakovrstne nabožne in povestne knjige trdo in mehko vezane zelo po nizki ceni. Dobite me na mojem domu:
MARKO BLUTH,
 512 — No. Broadway St.
 JOLIET, ILL.

GRDINA IN SINOVI.
 PRVI SLOV. POGREBNI ZAVOD
 1053 E. 62nd St.
 CLEVELAND, O.
 Randolph 1881

J. KOSMACH
 1804 W. 22nd St Chicago, Ill.
 Rojakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA
 Najboljše delo, najnižje cene. Prevezam barvanje hiš z naj in znotraj, pokladan stenski papir.
 Phone: Canal 0490.

LOUIS STRITAR
 2018 WEST 21st PLACE
 CHICAGO, ILL.
 Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
 Phone Roosevelt: 8221
 Ali si že pridobil kakega novega naročnika tekom te kampanje?

ZASTAVE
 bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje
EMIL BACHMAN,
 2107 So. Hamlin Avenue.
 CHICAGO, ILL.

SLOVECI UMETNISKI FOTOGRAFIST
Nemecsek
 1439 W. 18th Street
 IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE
 SVIČ; POKLIC VRŠI ŽE 30-LETNO IZKUŠNJO!

Phone: Canal 4340.
VINKO ARBANAS
 Edini slovenski cvetličar v Chicagi.
 1320 W. 18th Street,
 CHICAGO, ILL.

Vence za pogrebe, šopke za neveste in vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem točno. Po naročilu dostavljam na dom.
 Cene zmerne. (T.)

JAZ MARY ŠTALGER
 CLEVELAND, O.

sem rabila Wahčičevo Alpentinkuro za lase, ker so mi strašno odpadali tako, da bi bila vse zgubila, ako ne bi rabila Wahčičeve Alpentinkure, od katere so mi lasje takoj prenehali odpadati in dalje rastle in gosti rastle tako, da imam sedaj en jard in tri palce dolge lase, zakar se g. Wahčiču lepo zahvalim.

Imam pa še več drugih zdravil, katera bi morala imeti vsaka družina: pri rokah v slučaju potrebe, kako so moške, ženske in otročje. Za rane, opekline, kraste, grinte, bule, turove, srbečo kožo, prahute na glavi, zoper sive lase, revmatizem, ko stibol in trganje, kurja očesa, brado vice itd. Pišite takoj po cenik, g. pošljem zastoj.

JAKOB WAHČIČ
 1434 — E. 92nd St. blizu
 SUPERIOR AVENUE
 CLEVELAND, OHIO.

SLOV. RESTAVRACIJA.
JOHN STAYER
 Domača kuhinja in mehke pijače.
 Za obisk se priporoča
 Slovincem in Hrvatom
 1900 W. 22nd St.
 CHICAGO, ILL.

JOSEPH PAVLAK
 PRVI SLOVENSKEGA POGREBNIKA IN EMBALMA IN CHICAGO.
 Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.
 1814 — So. Throop Street, Chicago.
 Phones: CANAL 5903 in 5666.

Novakove želodčne kapljice
 staro zanesljivo zdravilo, ki bi moralo biti pri vsaki družini vedno pri roki za:
BOLEČINE V ŽELODCU;
PROTI PLINOM (gasom);
PROTI KRČOM V ŽELODCU — CENA 35c.
 Vsa Novakova zdravila so v rabi že 40 let.
JOHN NOVAK CO.
 1900 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.
MARKO MIHELIC, zastopnik.

ZDRAVA ČISTA USTA — POTREBNA ZA ZDRAVJE
NEWYORŠKI ZOBOZDRAVNIK

 Premakljivo in nepremakljivo umetno zobovje.
 Zlate—gumijaste in aluminijaste plošče umetno narejene — nizke cene.
 Zobe preiščem brezplačno. Zobe izrujem brez bolečin.
 Phone: CANAL 1651
 1958 W. 22nd St., Chicago, Ill.
 Vogal Robey ceste.

SEVEDA FOREST CITČANI

 Vedo, da se kupi najboljšo vsakovrstno železnino, ki se jo potrebuje bodisi pri grajenju domov, garaž ali karšnegakoli poslopja, kakor tudi najboljše raznotero pohištvo po najnižjih cenah pri znanem trgovcu
BENJ. EICHHOLZER
 Trgovec z vsakovrstno železnino
 527 — Main Street. Forest City, Pa. (T.)

BOŽIČ JE BLIZU!
 Božični čas je čas spominov in darov. Na tisoče naših rojakov se bo tudi spomnilo svojcev v starem kraju ob tem času s primerno denarno pošiljativo. Pri pošiljanju denarnih darov pa je ob tem času potrebno, da pridejo isti pravočasno v roke prejemnikov.
 Naša banka je itak znana po svoji točnosti v pošiljanju denarja; za ta čas pa je storila še posebne ukrepe, da bodo njene pošiljatve tem hitrejšje in zanesljivejšje dospele na svoje mesto.
 Ker ima naša banka svoje direktne zveze s pošto in z zanesljivimi bankami v starem kraju, je v stanu dati pošiljateljem denarja najboljšo postrežbo. Hitrost, zanesljivost in cena vam velevaljo, da se poslužite naše banke pri svojih denarnih pošiljativah, katere naslovite na slovensko banko
Zakrajšek & Česarek
 70 — 9th Ave., New York, N. Y.
 Med 15. in 16. cesto.
 Dostavek: Tudi v slučaju, da ste namenjeni potovati v stari kraj za Božič, je v Vašem interesu, da se obrnete na nas!

Vsem onim, ki so povpraševali po knjigi
DOMAČI ZDRAVNIK KNAJP
 sporočamo, da je ta knjiga zopet izšla in smo ravnokar dobili večjo zalogo iz starega kraja ter je vsem na razpolago.
 CENA NOVI KNJIGI JE \$1.50.
 Pošljite naročilo takoj na:
KNJIGARNO EDINOST,
 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.